

Słownik właściwych słów

Właściwe słowa mają znaczenie

Oddaje się rzeczy, nie bliskich i relacje

PUCKIE
HOSPICJUM
PW. ŚW.
OJCA PIO

**WŁAŚCIWE
SŁOWA**

mają znaczenie

Dlaczego słowa mają znaczenie?

Kiedy w życiu rodziny pojawia się zaawansowana choroba, codzienność zaczynają wypełniać lęk, wyczerpanie i poczucie bezradności. W tym, jednym z najtrudniejszych momentów w wielu domach oraz gabinetach pada zdanie: „trzeba będzie oddać do hospicjum”.

Oddajemy długie, zużyte sprzęty czy niepotrzebne przedmioty. Użyte wobec człowieka słowo „oddać” może brzmieć tak, jakby można było przekazać go komuś innemu i zrezygnować z odpowiedzialności za niego. Choremu odbiera podmiotowość, rodzi w nim poczucie odrzucenia i postrzegania siebie jako ciężaru. Bliskim przypisuje egoizm i wycofanie się z miłości, budzi w nich poczucie winy.

Tymczasem prawda o hospicjum jest zupełnie inna: hospicjum nie zastępuje bliskich. Dołącza do nich w opiece. Zapewnia pomoc lekarzy, pielęgniarek, psychologów, fizjoterapeutów i innych specjalistów. Pomaga łagodzić objawy choroby, poprawiać komfort życia i odpowiadać na zmieniające się potrzeby chorego. Jednocześnie daje bliskim przestrzeń na bycie razem, zdejmując z nich ciężar skomplikowanych procedur medycznych.

Tymczasem prawda o hospicjum jest zupełnie inna: hospicjum nie zastępuje bliskich. Dołącza do nich w opiece. Zapewnia pomoc lekarzy, pielęgniarek, psychologów, fizjoterapeutów i innych specjalistów. Pomaga łagodzić objawy choroby, poprawiać komfort życia i odpowiadać na zmieniające się potrzeby chorego. Jednocześnie daje bliskim przestrzeń na bycie razem, zdejmując z nich ciężar skomplikowanych procedur medycznych.

Słownik właściwych słów

Zamiast mówić:	Warto powiedzieć:	Dlaczego ta zmiana jest ważna?
„Oddać do hospicjum” „Musimy go/ją oddać”	• Powierzyć opiece hospicjum • Powierzyć bliskiego zespołowi hospicyjnemu • Zaufać specjalistom / powierzyć pieczy hospicyjnej	Zaufanie zamiast porzucenia. „Powierzyć” to akt najwyższej troski – powierza się to, co najcenniejsze, w ręce kogoś kompetentnego. Rodzina nie rezygnuje z bliskiego, lecz zapewnia mu bezpieczeństwo; stawia jego dobrostan ponad potencjalnie oceniające opinie otoczenia czy osobiste dylematy.
„Nie daję już rady, muszę szukać hospicjum”	• Włączyć hospicjum w opiekę nad bliskim • Zaprosić zespół hospicyjny do pomocy • Poszerzyć pole wsparcia i troski	Wsparcie zamiast poczucia, że trzeba radzić sobie samemu. Zdejmuje z opiekuna nierealny ciężar bycia jednocześnie lekarzem i pielęgniarką, fizjoterapeutą i psychologiem, logistyką i organizatorem. Hospicjum staje się sojusznikiem partnerem w opiece, a bliscy odzyskują przestrzeń do pełnienia i realizowania na nowo swojej podstawowej roli: męża/żony; córki / syna; ojca/matki; partnera.

Zamiast mówić:	Warto powiedzieć:	Dlaczego ta zmiana jest ważna?
„Skorzystać z ostateczności / nie ma już ratunku”	• Skorzystać z opieki / pomocy hospicyjnej • Zapewnić profesjonalną opiekę skoncentrowaną na komforcie • Dać bliskiemu szansę na życie bez bólu	Ulga i opieka zamiast bezradności. W hospicjum nie kończy się opieka medyczna. Zmienia się cel leczenia – z leczenia przyczynowego, którego celem jest leczenie choroby, na leczenie objawowe, którego celem jest łagodzenie objawów i poprawa jakości życia. Opieka hospicyjna pomaga zadbać o komfort Podopiecznego i wspiera jego Bliskich.
„Umieścić / zamknąć w placówce”	• Mama / tata przeprowadza się do hospicjum • Zamieszka w hospicjum • Wybrać dom z profesjonalną opieką	Podmiotowość i dom zamiast instytucji. Hospicjum stacjonarne to nie zamknięty oddział, lecz dom, w którym drzwi są zawsze otwarte dla bliskich i przyjaciół. Chory pozostaje w nim gospodarzem i domownikiem, a nie „prypadkiem medycznym”. Otrzymuje profesjonalną opiekę, ale pozostaje przede wszystkim człowiekiem – ze swoją historią, relacjami, potrzebami i przyzwyczajeniami.

Zamiast mówić:	Warto powiedzieć:	Zamiast mówić:
„Trzeba pomyśleć o oddaniu pacjenta...” (w rozmowie medycznej)	• Proponujemy objęcie chorego opieką hospicyjną • To dobry moment, by dołączyć do opieki zespół hospicyjny • Hospicjum pomoże zadbać o komfort chorego i wesprze całą rodzinę	Bezpieczeństwo zamiast wyroku. Dla personelu medycznego to sposób na partnerskie zakomunikowanie pomocy bez wzbudzania w rodzinie poczucia winy, a u chorego – lęku przed odrzuceniem. Podkreślając dotychczasowe zaangażowanie opiekunów proponujemy zmianę kierunku – z działania i organizowania na towarzyszenie i bliskość.

Nie oddaje się relacji

Zmiana społecznych i językowych nawyków wymaga czasu i uważności. Każde powstrzymane w porę słowo „oddać” i zastąpione **„powierzeniem”** czy **„włączeniem opieki”** przywraca godność człowiekowi w chwili, gdy jest najbardziej bezbronny.

Zamiast „oddać” możemy powiedzieć **„powierzyć”**.

Zamiast „muszę sobie poradzić” możemy wybrać **„mogę poprosić o wsparcie”**.

Zamiast mówić o „przypadku” czy „chorobie” – **zobaczyć człowieka, jego historię i potrzeby**.

Dziękujemy wszystkim osobom, rodzinom naszych pacjentów oraz ekspertom, którzy współtworzyli ten słownik dzieląc się swoimi doświadczeniami i wrażliwością.

PUCKIE
HOSPICJUM
PW. ŚW.
OJCA PIO

WŁAŚCIWE
SŁOWA

mają znaczenie

Więcej materiałów i baza wiedzy:
hospitium.org/wlasciweslowa